

Konference Role výživy a nutričních terapeutů v našem systému zdravotnictví

Bc. Věra Andrášková,
Masarykův onkologický ústav, Brno

Konference na téma Role výživy a nutričních terapeutů v našem systému zdravotní péče proběhla v Senátu PČR dne 28. 1. 2019 pod záštitou Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku a jeho místopředsedy prof. MUDr. Jana Žaloudíka, CSc. Byla spolupředána Sekcí nutričních terapeutů České asociace sester. Pozvání k účasti přijal ministr zdravotnictví ČR Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA, který pronesl úvodní slovo. Za Ministerstvo zdravotnictví byla přítomna náměstkyně ministra MUDr. Alena Šteflová, Ph.D., MPH, která se účastnila i tiskového brífingu. Záměrem konference bylo zvýšit povědomí o profesi nutričních terapeutů nejenom u odborné, ale i u laické veřejnosti. V rámci setkání byla projednána také související problematika, např. reformulace zásad nutriční péče v nemocnicích. Přizváni byli zástupci profesních a vzdělávacích organizací s dlouholetou tradicí a vysokým odborným statutem, kteří se na poskytování nutriční péče podílejí. Hlavním cílem konference bylo zlepšení kvality poskytované nutriční péče pacientům. V následujícím textu je uvedena stručná charakteristika prezentací, které v prostoru Senátu PČR zazněly.

Přednosta 3. interní kliniky Univerzity Karlovy a předseda České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně Štěpán Svačina přednesl koncepci vysokoškolského studia oboru nutriční terapeut a nutriční specialista. Obor popsal jako dynamicky se rozvíjející s prozatím ne zcela využitým potenciálem. Výhledově je plánována akreditace Ph.D. programu Nutriční a metabolické vědy na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy.

Předsedkyně Sekce nutričních terapeutů České asociace sester Květa Krajičková prezentovala vývoj oboru, původně dietních sester, v současné době nutričních terapeutů a nutričních specialistů, od roku 1934, kdy byla založena první škola pro dietní pracovnice. Uvedla, že nutričních terapeutů pracuje v neprivátní sféře cca 900. Součástí její prezentace byl výčet profesních a vzdělávacích organizací souvisejících s oborem nutriční terapeut a nutriční specialista.

Předseda Společnosti pro výživu a vedoucí lékař nutričního oddělení FN Motol Petr Tláskal ve své prezentaci zdůraznil potřebnou odbornou úroveň poskytovaných informací o výživě. Poukázal na některé aktivity Společnosti pro výživu, na kterých se podílí nutriční terapeuti. V průběhu celé prezentace byla zmiňována role nutričního terapeuta v předávání odborných informací, preventivní i léčebné výživě, participaci na výzkumu, publikačních činnostech. Současně byla akcentována nutnost kontinuálního vzdělávání nutričních terapeutů.

Primář onkologického oddělení Nemocnice Nový Jičín a předseda Pracovní skupiny nutriční péče v onkologii Viktor Maňásek prezentoval data podporující nutriční intervenci v ekonomických konsekvencích. Představil konkrétní projekt dokazující smysluplnost podávání tekuté enterální výživy (sippingu), provedený v podmínkách ČR,

a jeho výsledky. Vyčíslil náklady na nutriční intervenci, které se pohybují ve výši 1 % nákladů na komplexní onkologickou terapii. Exponoval profesi nutričních terapeutů u lůžka pacienta.

Přednáška Radka Halouzky, vedoucího právního oddělení Masarykova onkologického ústavu, obsáhla konstitutivní legislativu týkající se výkonu povolání nutričního terapeuta, včetně požadavků na jeho vzdělávání, kompetence a činnosti, v reciprocitě s kvalitou poskytované péče. V navazujícím sdělení nutriční terapeutky Jaroslavy Pavlíčkové z Fakultní nemocnice Hradec Králové, bylo deklarováno ovlivnění kvality poskytované nutriční péče přímo na konkrétních příkladech z praxe i z forenzního hlediska. Z uvedených kazuistik vyplynulo, že v případě, kdy byl nutriční terapeut součástí ošetrovatelského týmu u hospitalizovaných, ale i ambulantních pacientů, docházelo ke zvýšení kvality nutriční péče. V rámci prezentace byla zmíněna nově navrhovaná kompetence preskripcí speciálních dietetických modulů a sippingu nutričními terapeuty se specializovanou způsobilostí jako jedna z možností akcelerace kvalitní nutriční péče.

Vedoucí nutriční terapeutka Fakultní nemocnice Olomouc Marie Kohutová prezentovala výsledná data z průzkumu stravování v nemocnicích provedeného Sekcí nutričních terapeutů ČAS. Cílem průzkumu bylo zmapovat aktuální stav v oblasti stravování v souvislosti s nutričními terapeuty. Data by měla poukázat na nedostačující podmínky v této oblasti a tím zároveň poskytnout možnost diskuze nad tímto problémem, současně s nabídkou jeho eventuálního řešení. Zpracovanou výslednou zprávu je možné dohledat na webové stránce www.nutricniterapeuti.cz. Se stejným námětem zazněla i další prezentace vedoucí nutriční terapeutky Fakultní nemocnice Hradec Králové Hany Barešové, která rozčlenila téma stravování v nemocnicích na několik vzájemně se prolínajících částí. Za bazální faktory je považována výše stravovací jednotky, kvalita vstupních surovin, způsob nakupování, personální situace na stravovacím provozu, postavení nutričních terapeutů na stravovacím provozu, technologické vybavení. Je potřeba si uvědomit, že bez skutečně kvalitní stravy, která bude nejenom zdravotně nezávadná, ale i dostatečně nutričně denzitní, není možné udržet u pacientů dobrý nutriční stav.

Prezentace nutriční terapeutky Dany Hrbkové a vedoucí úseku pojišťoven Masarykova onkologického ústavu Radky Černé, shrnula informace o zdravotních výkonech odbornosti 916 – nutričních terapeutů. Byla zmíněna databáze zdravotních výkonů dostupná z webových stránek Ministerstva zdravotnictví, podmínky vykazování jednotlivých výkonů i související Vyhláška o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2019. Nutriční terapeutka Fakultní nemocnice Plzeň, Romana Fatková doplnila v dalším sdělení o této problematice

Mgr. Adam Vojtěch

k teoretickým informacím zkušenosti z praxe. Zhodnotila všechny konsekvence při vykonávání nutriční péče o pacienty ambulantní i hospitalizované. Přednesla návrh na rozšíření a doplnění zdravotních výkonů, zvýšení bodového ohodnocení a četnosti zdravotních výkonů i možnost vyjednání nasmouvaní pracoviště, odbornosti a výkonů přímo s nutričními terapeuty ze strany pojišťoven.

Předsdkyně celorepublikové oborové komise oboru nutriční asistent a diplomovaný nutriční terapeut Diana Chrpová, přednesla koncepci studia diplomovaného oboru nutriční terapeut s tradicí již 20 let. Dále pak mluvila o povinnosti celoživotního vzdělávání nutričních terapeutů (specialistů) a jeho možností včetně specializačních programů.

Ve sdělení Františka Nováka, ze Všeobecné fakultní nemocnice, člena výboru Společnosti klinické výživy a intenzivní metabolické péče, s názvem Nutrition Day v ČR, byla předvedena data z uskutečněných průzkumů z let 2015 a 2017. Celosvětově Nutrition Day probíhá od roku 2005. Nutrition Day, resp. informace z něj získané, byly uvedeny jako dobrý nástroj pro zlepšení výsledků nutriční péče a zviditelnění potřeby nutriční péče.

Předseda Společnosti klinické výživy a intenzivní metabolické péče Pavel Těšínský, prezentoval evropský projekt ONCA (Optimal Nutritional Care for All) a jeho implikaci v ČR. Jedná se o iniciativu založenou v roce 2014 s podporou Evropského parlamentu podle programu WHO Europe, která má jasně stanovené cíle opět směřující ke zvýšení kvality výživy pacientů.

Štěpán Tuček z Masarykova onkologického ústavu, ve svém sdělení popsal spolupráci lékaře nutricionisty a nutriční terapeuty za současně nastavených podmínek a kompetencí. Nutriční terapeut má svoji nezastupitelnou roli u hospitalizo-

vaných i ambulantních pacientů, v léčebné i preventivní sféře a měl by být součástí nutričního týmu, který je složený jak z lékařů různých odborností, tak z dalších zdravotních profesí jako je např. farmaceut nebo všeobecná sestra.

Na závěr konference Věra Andrášková uvedla nutnost kontinuálního vzdělávání nutričních terapeutů (specialistů), potřebu změny některých podmínek, za kterých nutriční terapeuti svoje povolání vykonávají a rozmanitost a široké rozpětí činností, od bazálních až po vysoce specializované, které musí nutriční terapeut zvládnout. Jedním z podpůrných prostředků profese nutričních terapeutů by mohlo být rozšíření kompetencí pro obor nutriční terapeut se specializovanou způsobilostí jako je indikace a preskripce diet nebo ordinace a preskripce enterální výživy.

V rámci dne byl uspořádán tiskový brífing. Senátor Jan Žaloudík předestřel nutriční téma jako mnohorozměrné. Klade důraz na potřebu diskuze o tématu a výsledný odborný konsenzus.

Náměstkyně ministra Alena Šteflová hovořila o vlivu výživy na zdraví populace a o podpoře zlepšení zdraví populace. Zmínila projekty Ministerstva zdravotnictví, např. Národní informační zdravotnický portál nebo projekt Zdraví 2020. Paní náměstkyně informovala o tom, že Ministerstvo zdravotnictví podporuje obor nutričních terapeutů (nutričních specialistů), je si vědomo jejich odborné kvalifikace v poskytování nutriční péče. Jednou z forem podpory je poskytování rezidenčních míst, obnášející ročně finanční částku 900 000,- Kč. Věra Andrášková komentovala obsah konference, důraz kladla na činnost profese nutričního terapeuta v souvislosti s poskytováním odborné kvalitní nutriční péče. Sestřih z tiskové konference byl vysílán na ČT 24 a je možné jej vyhledat v archivu programů.